

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14,-
POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO, MJESEČNO
K 1.20. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

IZLAZI SVAKI DAN

TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871.

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK; HRVATSKA ZADRUZNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. III.

ŠIBENIK, ponedjeljak 24. svibnja 1915.

BR. 89. (319.)

Italija navijestila rat.

U toj izjavi kaže se, da je Italija dne 4. maja saopćila austro-ugarskoj vladi vrlo važne razloge, zbog kojih Italija, u pouzdanju u svoje dobro pravo, izjavljuje, da je savezni ugovor s Austro-ugarskom, koji je od austro-ugarske vlade povrijeđen, ništetnim i bez učinka, te time dobila opet potpuno slobodne ruke. Talijanska vlada je čvrsto odlučila svim sredstvima skrbiti se za očuvanje talijanskih prava i interesa te smatra svojom dužnošću da poduzme sve mjere protiv svakom sadanjem i budućem ugroženju njenih narodnih aspiracija. Kralj se zato smatra od sutra u ratnom stanju s Austro-Ugarskom.

Kraljev proglas.

BEČ, 23. svibnja. „Wiener Zeitung“ donosi ručno pismo, koje je Nj. Veličanstvo car upravo ministru predsjedniku grofu Stürgku nalogom da obnaroduje sljedeći manifest:

Mojim narodima!

Kralj Italije navijestio mi je rat. Vjerolomstvo, kakvog povjest ne pozna, počinjeno je od kraljevine Italije protiv oba njena saveznika.

Nakon saveza od više nego trideset godina, za kojega je bila u stanju da poveća svoj teritorijalni posjed i da se razvije do neslućenog procvata, Italija nas je u času pogibelji ostavila te razvijenim zastavama prešla u labor naših neprijatelja.

Mi Italije nismo ugrožavali, njeno dostojanstvo nismo poniživali, njenu čast i njene interese nismo dirali. Mi smo našim savezničkim dužnostima uvijek vjerno odgovarali i nju pod svojim okriljem držali kada je bila zašla u boj.

Ali mi smo još i više učinili. Kada je Italija svoje pohlepne poglede bacila preko naših granica, mi smo, eđa se saveznički odnošaj i mir uzdrže, bili odlučni na velike i gorke žrtve, na žrtve koje su osobito dirale se našeg očinskog srca.

Ali pohlepa Italije, koja je smatrala da može izrabiti čas, nije se mogla utajiti i tako se je sudbina morala vršiti.

U desetmesečnoj gigantskoj borbi moje su armeje pobjedonosno stale sučelice moćnom neprijatelju na sjeveru, u najvjernijem bratstvu oružja s vojskama mojih svijetlih saveznika.

Novi neprijatelj, podmukli, pojavio se je na jugu, vama nipošto novi protivnik. Uspomene sa Novare, Mortare, Custozze, Visa, koje su ponos Moje mladosti, i duh Radeckog, nadvojvode Albrehta, Tegetofa, koji u mojoj kopnenoj i pomorskoj bojnoj sili, dalje živi, jamstvo su mi da ćemo mi granice Monarhije uspješno braniti i prama jugu.

Moj pozdrav u borbi prokušanim, pobjedi viklim četama. Ja se pouzdajem u njih i u njihove vodje. Ja se pouzdajem u moje narode, čijim bezprimjernim žrtvama ide moja najdublja očinska hvata.

Svevišnjega molim, da blagoslovi naše zastave i našu pravednu stvar da uzme pod Svoje milostivo okrilje.

FRANJO JOSIP, v. r.

Stürgkh, v. r.

Bülow i Macchio kod Sonnina.

RIM, 23. svibnja. „Agenzia Stefani“ javlja:

Njemački poklisar knez Bülow učinio je jučer poslije podne posjet ministru vanjskih posala Sonninu. Posjet je trajao tri četvrt sata.

I austro-ugarski poklisar barun Macchio bio je primljen od Sonnina.

Vlada u poslu.

MILAN, 23. svibnja. „Corriere della sera“ prima iz Rima 22. ov. mj.:

Kralj je jutros sankcionirao zakonsku osnovu gledat ratne povlasti vladi. Odmah zatim počelo je ministarsko vijeće.

Općenita mobilizacija.

RIM, 23. svibnja. Prama vijesti agencije Havas, kralj je naredio općenitu mobilizaciju vojske i mornarice te rekviriranje svih prevoznih sredstava i za prenos silužne marve.

Bülow i Macchio ostavljaju Rim.

BERLIN, 24. svibnja. Njemačka vlada, usljed navještaja rata Austro-Ugarskoj od strane Italije, uputila je njemačkog

poklisara kneza Bülova da odmah, skupa s austro-ugarskim poklisarom barunom Macchio, ostavi Rim.

Što će dobiti Italija?

RIM, 23. svibnja. Kako „Idea Nazionale“ javlja, ugovor Italije sa trojnim sporazumom bio je sklopljen dneva 25. aprila. Italija je pristupila londonskom ugovoru, prama kojemu saveznicima nesmiju sklopiti nikakav posebni mir. Italija je dobila sljedeća obećanja:

Južni Tirol do Brenana.

Slobodu postupanja u Jadranskom moru.

Trst, Istru i Dalmaciju sve do Neretve.

Priznanje posjeda Valone i prava u južnoj Albaniji.

Sudioničtvovanje u baštini Turske u istoj mjeri poput ostalih država trojnog sporazuma.

Ispravak granice na istoku i na zapadu Tripolitanije, kao što gospodarske dobiti za trajanja rata.

Pod ovim gospodarskim dobitcima podrazumijeva se - što „Idea Nazionale“ iz opreza preporučuje - da Italija prima od Engleske novaca, dočim Engleska zato preuzima kontrolu nad talijanskim carinama.

Carske naredbe.

BEČ, 23. svibnja. „Wiener Zeitung“ objelodanjuje carsku naredbu, kojom se vlast političke uprave Tirola, Vorlberga, Salzburga, Štajerske, Koruške, Kranjske, Gorice, Gradiške, Istre i Trsta prenosi na vrhovnog zapovjednika oružane sile koja ima operirati protiv Italije.

Dalje izišla je naredba odnosnih ministarstva, kojom se u Italiji izlazeći periodični tiskopisi u Austriji zabranjuju te se odreduje revizija od onamo dolazećih neperiodičnih tiskopisa. Na saopćenja Vatikana ova se odredba nema uporabiti.

Razpust obćina Trsta i Gorice.

BEČ, 23. svibnja. Nj. Vel. Car naredio je razpust municipalnog vijeća u Trstu. Privremena skrb za poslove gradske uprave prenešena je na namjestnika.

TRST, 23. svibnja. Na odredbu tršćanskog namjestnika općinsko vijeće Gorice bilo je razpušteno, te je privremena uprava povjerena namjestničevom tajniku grofu Dandini.

Obznan.

Pošto je očekivati napadaja sa bombama sa strane neprijateljskih leteličkih strojeva, upozoruje se pučanstvo, da će se, u slučaju dolaska spomenutih aeroplana, sa tvrdjave Sv. Ane ispaliti u razmaku od jednog časa po dva dupla hitca iz topa.

Na poziv č. i k. kotarskog Pomorskog Zapovjedništva određuje se:

Ulice i plokate moraju biti odmah ispražnjene. Osobe, koje se vanka nalaze, moraju se ukloniti radi vlastite sigurnosti u blizini kuće (u ulazki i na stepeniće) a obitelji, koje stanuju u gornjim katovima, ukloniti se u podrum.

Kad bude pogibelj odstranjena, biti će pučanstvo po redarstvu obznanjeno.

Obnoć moraju biti svijetele koje nijesu apsolutno potrebite utrnute u dućanima i u kućama.

Stanovnici moraju se prilagoditi da, ako bude zahtjevala vojnička sigurnost, bude električna svijetlost za kraće ili dulje vremena sasvijem obustavljena; preporuča se s toga, da se stanovništvo odmah poskrbi za nužnu svijetlost.

Svaka panika mora da izostaje, jer će u protivnom slučaju biti ugušena nprabom najstrožjih mjera sa vojničke strane.

Upozoruje se napokon pučanstvo na apsolutnu nuždu najtačnijeg opsluživanja naredaba Vlasti.

Ova Vlast goji čvrsto uvjerenje, da će svijestno stanovništvo znati u ovim ozbiljnim momentima, pokazati onu muzevnu hladnokrvnost i poslušnost, koja izvire iz uvjerenja, da Vlasti brizljivo bdiju nad njegovom sigurnošću.

Šibenik, dne 24. maja 1915.

Od č. k. kotarskog Poglavarstva
CALEBICH.

Manifestacije za rat.

Iskazi u Trstu.

TRST, 23. svibnja. Na glas da je Italija navijestila rat, sakupilo se veliko mnoštvo svijeta, da pred talijanskim generalnim konzulatom upriči iskaze upravljene proti Italiji, nu

Rocka je pala!

Motto:
La Dalmazia non può far
coda all'Italia.
Tommaso.

Vjerolomstvom, kakvo povjest ne bilježi, Italija oborila se na dosadašnju svoju saveznicu, da joj iz zasjede urine nož. Proždrljivošću hijene bacila se na hrvatske i slovenske naše krajeve, da navali grobni kamen budućnosti Hrvatske.

Što znači ovaj korak Italije, u ime venecijanskih tradicija, to zna naš narod, to je osjetio naš pučanin u kulturnoj zapuštenosti i gospodarskom izsisanavanju od strane Serenissime; zna i osjeća to i danas svaki naš vinar, gradar, svaki naš ribar, svaki naš radnik.

Hrvatima i Slovencima ne treba tumaćiti zamašaj talijanskog narstaja. Čas, koji smo navještal kao neizbježiv, kao posljedicu nenaravnog saveza, kojemu su bili žrtvovani mnogi naši kulturni i gospodarski interesi, nadošao je. Hrvatski narod učinit će svojom dužnošću kao uvijek do sada i pokazati onima, koji hoće da dodju amo u ime narodnog načela, da je baš narodnom načelu izražaj u težnji za ujedinjenjem i nezavisnošću hrvatskih zemalja.

Posebice pak glede njihovih prohtjeva na Dalmaciju do Neretve, dakle na Bijelu Hrvatsku, možemo ih podsjetiti na riječi velikog Tommasoa: „Nego Dalmacija, milujući vladavinu i prosvjetu talijansku, nije zaboravila, opetujemo, sebe ni svojih dužnosti; zadržala je svoju narav, svoje običaje, nošnju, jezik; sačuvala se više slavenskog nego Italija talijanskom“.

Mišićina junaka prepušteno je, da odbiju talijanske narstaje na Monarkiju Habsburga, na Hrvatsku. Pouzdanjem gledamo u osvetnike naše narodne časti, u bolju budućnost našeg naroda.

Na gradjanskom pak je pučanstvu, da u čežnji svoje duše i u vapajima Svevišnjemu prati junake na bojnim poljama, držeć se daleko od svakog iskaza, svakog izaziva, koji bi mogao narušiti mir i javni poredak. Svako narušenje javnog mira i reda bit će od vlasti silom ugušeno.

Završujemo sa Tommasoom: Da Bog narodnost našu čuva!

Italija navješta rat.

BEČ, 23. svibnja. Talijanski poklisar Avarna predao je danas poslije podne ministru vanjskih posala barunu Burianu izjavu o navještenju rata.

ovi su spriječeni od sigurnosne straže koja je brzo dohrla.

Ogromno mnoštvo svijeta pošlo je na to na Piazza Grande, te je pred zgradom namještitva upriličila velike patriotske manifestacije. Namjestnik je kliknuo trokratni „živio!“ Njegovom Veličanstvu caru, što je mnoštvo oduševljeno prihvatilo.

Javne zgrade okićene su zastavama. Patriotski iskazi trajali su čitavu večer.

Manifestacije u Beču.

BEČ, 23. svibnja. Patriotski iskazi, koji su već trajali oba predjašnja dana, nakon navještenja rata Austro-Ugarskoj po bivšoj saveznicu Italiji, večeras su postigle vrhunac.

Iza kako je oko 9 sati večer najveštaj rata od strane Italije i carski manifest narodima bio obnarodovan vanrednim izdanjima novina, u čitavom gradu upriličene su spontano grupe, koje su, pjevajući patriotske pjesme i kličući Caru, Monarkiji, saveznicima, vojsci i mornarici, obilazile gradom. Posebice pred ministarstvom rata i, pred spomenicima junaka držani su patriotski govori, koji su izazvali oduševljene manifestacije. Gdje je pučanstvo opazilo častnike ili vojnike, pozdravljalo ih je frenetičnim „živio“ poklicima.

Ogorčenje, koje je zahvatilo sve slojeve pučanstva sa podmuklog postupka Italije, našlo je izražaja u poklicima: „*Dolje izdajice! Dolje Italija!*“ Mnoštvo se je ipak svugdje uzdržalo dostojanstveno te nije došlo do nikakvih izgreda.

Vijesti sa ratišta.

Bečko izvješće.

BEČ, 22. svibnja. Službeno se saopćuje: U srednjoj Galiciji borba se i dalje vodi. Od saveznih četa dosad izvješteno zemljište uzdržano je protiv svih ruskih protunapada. Pri polaganu napredujućem napadaju dnevno se dobiva na prostoru.

Na liniji Prutha uopće vlada mir. Kod Bojana, istočno od Černovica, izjavio se je neprijateljski pokušaj, da dodje na južnu obalu, uz jake gubitke za protivnika.

U obrežju Kielca neprijatelj, nakon ljutih borba, ponovno uzmiče u sjeveroistočnom pravcu.

BEČ, 23. svibnja. Službeno se saopćuje:

U općem položaju nije nastupila nikakva znatna promjena.

Ruski napadaji istočno od Jaroslava i na gorjem Dnjestru bili su, kao dosad, odbiveni uz velike gubitke za neprijatelja.

Isto tako izjavio se je novi pokušaj Rusa, da kod Bojana istočno od Černovica predju Pruth.

U okršaju u obrežju Kielca zarobljeno je 1.800 Rusa.

Berlinsko izvješće.

BERLIN, 22. svibnja. Službeno se saopćuje:

Između ceste Estaires-Labas i Arras došlo je do ponovnih sukoba. Jugozapadno od Neuve Chapelle više engleskih djelomičnih napadaja bilo je odbiveno. Pri tome je veliki broj Crnaca i Engleza bio zarobljen.

Francuski napadaji protiv naših položaja na visu Loretto, kod Ablaina, kod Neuville već su se razbili ponajviše u našoj vatri. Daljni francuski nastaj sjeverno od Ablaina došao je do naših šančeva. Borba ondje još nije zaključena.

Na ostaloj zapadnoj fronti bilo je samo artiljerijske borbe.

Na istočnom ratištu došlo je u predjelu Schaurding do konjaničke borbe, pri čemu je jedna čitava pukovnija ruske usurske konjaničke brigade bila iztrijebljena.

Kod Šavli i na Dubissi pojedini ruski noćni napadaji bili su odbiveni. Broj zarobljenih u borbama istočno od Podubise narastao je na 300.

Na jugoistočnom ratištu nema nikakvih znatnih promjena.

BERLIN, 23. svibnja. Službeno se saopćuje:

Francuski napadaji na cesti Bethune-Lens i iza ledja visa Loretto bili su odbiveni.

Sjeverno od Ablaina uspjelo je neprijatelju da stavi nogu u mali dio najprednjeg našeg šanca.

Južno od Neuville mi smo napadajem dobili nešto zemljišta i zarobili 90 Francuza te dva puščana stroja zaplijenili.

Između Maase i Mosele opet je bilo žestokih artiljerijskih borba.

Neprijateljski napadaj u šumi Priester bio je odbiven.

U predjelu Šavli mi smo napali rusko sjeverno krilo te ga porazili. Plijen je bio: 1.600 zarobljenih i 7 puščanih strojeva. Neprijateljski protunastaji u noći izjavili su se.

Na Dubissi jači ruski noćni napadaji, upravljani proti liniji Misiung-Zenigola, bili su odbiveni; 1.600 Rusa zarobljeno.

I južno od Njemena neprijateljski noćni napadaj promašio je.

MLIJEKO: kravlje i ovčije, čisto, naravno i sterilizirano, prodaje po 48 para litar, Uzorna Mljekarna J. Drezga.

Novinarski papir

novi („Piccolo“) za pakovanje 50 kg. — K 10 —

1000 Felpost-dopisnica

— K 6 — TRAFIKA ANTE BOGIĆ — ŠIBENIK.

Opća koristi

Ženska krojačka škola, sistema „Europa“, obavještuje p. n. cj. gosposice i gosposice grada Šibenika i okolice, da će dne 3. svibnja t. g. otvoriti tečaj u Šibeniku u Glavnoj ulici br. 40 II. kat. (kuća Gjillard), te se upozoruju cj. naslovi, da ovu vanrednu priliku u lakhoći, kratkoći vremena i savršenoj jednostavnosti u poduci sveukupnoga ženskoga odjela, nepropuste, budući da jamčimo, da se svaka tačno i potpuno u sveukupnom krojenju, za malo dana, može da usavrši. Najviše jamstvo pružaju bezbrojna priznanja i javna očitovanja iz svih krajeva ove monarhije.

Na upis prima se, za vrijeme poduke u školi, izjutra od 9-12 i po podne od 3-7 sati.

Opzirom na kratkoću tečaja, molimo svakoga, da već sad u početku sudjeluje.

Za mnogobrojni posjet moli uz štovanje

Š. R. ROSIĆ
upravitelj.

Traži se.

Mjesnog zastupnika, za posjećivanje učenika na upis u Žensku krojačku školu „Europa“, traži Š. R. Rosić, upravitelj. Uпитati u Hotel Šibenik.

Bakalara, ulja maslinovog, pirinča.

Sumpora i sumporača „Topedo“ Strcaljka „Vermorel“ i „Non plus ultra“ cukra u kockama (caklaša) sjemenja djeteline uz snižene cijene prodaje

PIO TERZANOVIĆ U ŠIBENIKU
KRUMPIR
je upravo stigao.

Soba s pokućstvom

po želji sa još jednom sobicom iznajmljuje se. Ista se nalazi u kući br. 225 kod Vafrogasnog Društva. Uпитati se kod vlasnika

Velika svota novaca

može da se nakloni svakome, koji postane naručnicima. — Bezplatna izjašnjenja šalje: Srećkovo zastupstvo 30. Ljubljana.

PREDPLAČUJTE SE NA „HRVATSKU MISAO“.

Pobjegla papiga.

Zelena papiga, koja razumije kad ju se zove imenom „Bubi“ pobjegla je gosp. obersteutnantu pl. Freischlag. Onaj koji ju nadje i povрати, dobije 100 K nagrade.

Kuća u sredini grada

na dva poda, s električnom svjetlošću i vodom, i sa tri konobe, prodaje se. Priupitati se u uredničtvu lista.

UGLJEN SLATKI

prodaje se na vrećama po 20 hel. kil. — Franko u kuću. Obratiti se u našu fiskaru ili u Varoš u kuću Kerubina Salvaro.

VELIKA ZLATARIJA

GJ. PLANČIĆ

Vis - Starigrad - Velaluka
ŠIBENIK.

Kupuje staro zlato i srebro uz najpovoljnije cijene.

NAJMODERNIJE POSJETNICE

IZRADUJE

HRVATSKA ZADRŽNA TISKARA U ŠIBENIKU

U. Z. S. O. J.

RNJI GOVEŽNICA HRVATSKE ZADRŽNE TISKARE U ŠIBENIKU

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUG.)

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE VRSTI UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPADAJUĆE RADNJE.

CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA I SOLIDNA.

Jadranska Banka

PODRUŽNICA ŠIBENIK

Dionička glavnica K 8.000.000. — Pričuva K 700.000. CENTRALA U TRSTU

Via della Cassa di Risparmio 5 (Vlastita kuća).

Naslov za brzojave: „JADRANSKA“.

PODRUŽNICE: Dubrovnik — Kotor — Ljubljana — Metković — Opatija — Šibenik — Spiljet — Zadar.

Kuponi založnica Zemljišno veresijskog zavoda Kraljevine Dalmacije plativi su kao i uvećane založnice uovučuju se kod JADRANSKE BANKE u TRSTU i svih njezinih podružnica.

Uložne knjižice. — Pohrana i administracija vrijednosnih papira. — Kupoprodaja tuzemnih i inozemnih vrijednosnih papira, te deviza i valuta. — Osiguravanje efekata proti gubitku na tečaju pri vučenju. — Ziro računi i tekući računi. — Unovčivanje mjenica, dokumenata, odrezaka i izvučenih vrijednosnih papira. — Kreditna pisma, čekovi, vaglia, naputnice. — Predumjovi i zajmovi na vrijednosne papire, dionice srećke, robu (Warrants), brodove itd. — Građevne vjerisije.

Pretnici (Safes) za čuvanje vrijednota u čeličnoj sobi (Tresor) sa posebnim ključevima za klijente, u kojim se pretincama može držati svakovrsne vrijednosti.

HRVATSKA ZADRŽNA TISKARA

ŠIBENIK

UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM (Dr. A. DULIBIĆ I DRUG.)

OBSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNOM SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU

IZRADUJE POIMENCE POSJETNICE, TRGOVAČKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVAČKE I SLUŽBENE OBVOJE, VIJENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, ČSMRANICE, ČIJENIKE, „JESTVENIKE“ I T. D. I T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBČINE I ŽUPSKE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRNOSNOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA

Da postigneš obilan prirod svoga rada na poljodjelskom polju morati češ pognojiti svoje uvjete, vinograde, masline, voćna stabla i t. d. sa

40% Kalijevom soli ili kainitom
51-61% Kalciumcianamidom
16-21% Thomasovom drozgom

i to prama uputama koje svak može da zatraži bezplatno kod podpisane, bilo ustmeno ili pismeno. Ista tvrdka zanimanicima dijeli poučne knjižice o uporabi gnojivja za sve kulture, te prema zahtjevu drži i specijalna predavanja. Ove tri vrsti daju isti uspjeh kao KAS a cjenije od istoga.

Ova gnojivja dobivaju se isključivo kod podpisane tvrdke, kao jedini i glavni zastupatelj i razpačavaoc, i to prama uvjetima postavljenim od tvornica

GRUBIŠIĆ & Comp. : Šibenik.
(brzojavni naslov GRUBARES — telefon br. 56.)